

ده چالش برتر فناوری برای متخصصان حسابرسی فناوری اطلاعات

مطالعه جدید انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی و مؤسسه پروتیویتی

ترجمه: سعید سپهرم، محمدعلی عضدی

R. Meadows

این مؤسسه در سطح جهان: "تغییر سریع در محیط امروزی کسب‌وکار یک هنجار است. متخصصان حسابرسی فناوری اطلاعات به ضرورت رشد دانش و تخصصشان هم‌زمان با به‌روزرسانی خط‌مشی‌ها، فرایندها، افراد و فناوری‌شان پی برده‌اند که همگی، آنها را در برابر تهدیدها و چالش‌های فزاینده ناشی از چشم‌انداز آینده فناوری‌های همواره در حال تکامل، تجهیز می‌کند."

ده چالش برتر فناوری

در این نظرسنجی جدید، ۱۲۳۰ نفر از سراسر جهان دیدگاه‌های خود را در مورد برترین چالش‌هایی که سازمان‌هایشان با آنها روبه‌رو هستند، با یکدیگر در میان گذاشتند. این چالش‌ها که با فعالیت‌های کنونی بازار در یک راستا هستند و ارتباطی متقابل و عمیق با یکدیگر دارند، عبارتند از:

- ۱- فناوری‌های نوپدید و تغییرهای زیرساختی- دگرگونی، نوآوری و گسیختگی،
- ۲- امنیت فناوری اطلاعات و حریم خصوصی / امنیت سایبری،
- ۳- منابع / کارکنان / چالش‌های مهارتی،
- ۴- مدیریت زیرساخت،
- ۵- رایانش ابری / مجازی‌سازی،
- ۶- مرتبط ساختن فناوری و کسب‌وکار،

براساس نظرسنجی جدید مشترکی که از سوی مؤسسه پروتیویتی (Protiviti) و انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی (ISACA)- انجمن جهانی برای متخصصان خدمات اطمینان‌بخشی فناوری اطلاعات، راهبری و امنیت سایبری- انجام شده است، نخستین چالش فناوری که مدیران اجرایی و کارشناسان حسابرسی فناوری اطلاعات در سراسر جهان با آن روبه‌رو هستند، همگام شدن با فناوری‌های نوپدید و تغییرهای زیرساختی، از جمله دگرگونی، نوآوری و گسیختگی است.

در فضای پویا و همواره در حال تغییر کسب‌وکار و فناوری در عصر حاضر، مدیریت حجم فزاینده خطرهای فناوری اطلاعات در شرکتها، همپای شتاب بروز خطرهای مزبور، کار پرچالش و وظیفه خطیری است که برای اطمینان از موفقیت هر کسب‌وکاری باید استادانه از عهده انجام آن برآمد. پنجمین نظرسنجی سالانه الگوگزینی حسابرسی فناوری اطلاعات با عنوان «نگاهی جهانی به به‌روشنی‌های حسابرسی فناوری اطلاعات»، به بررسی جایگاه کارکردی حسابرسی فناوری اطلاعات و توانایی‌های آن در کمک‌رسانی به مدیریت و هیئت‌مدیره در برخورد با این مشکلات پیچیده، می‌پردازد.

به گفته دیوید برند (David Brand)، یکی از مدیران ارشد پروتیویتی و رهبر روبه‌های حسابرسی فناوری اطلاعات

فاصله حسابرسی فناوری اطلاعات با وضعیت مطلوب همچنان زیاد است

براساس نتایج این بررسی، در ۶۰ درصد از بزرگترین شرکتهای سهامی عام مورد بررسی، افرادی در جایگاه مدیریت حسابرسی فناوری اطلاعات یا معادل آن به کار گمارده شده‌اند. اما در نیمی از این شرکتهای، افراد مزبور هنوز در نشستهای کمیته حسابرسی حضور ندارند و حتی در بسیاری از شرکتهای همچنان ساختار بهینه گزارشگری وجود ندارد. با وجود اینکه ارائه گزارش از سوی مدیر حسابرسی فناوری اطلاعات به مدیر ارشد حسابرسی یا فردی هم‌تراز او به‌عنوان بهترین شیوه و مسیر گزارشگری شناخته شده است، اما هنوز ۲۸ درصد شرکتهای در امریکای شمالی و آسیا مسیرهای کمتر بهینه‌ای را برای گزارشگری برمی‌گزینند. این درصد در امریکای لاتین تا ۳۳ درصد و در اروپا تا ۴۱ درصد افزایش می‌یابد.

به گفته کریستوس دیمیتریادیس (Christos Dimitriadis)، رئیس بین‌المللی انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی: «سازمانها باید با اعمال کنترلهایی شامل برخورد با خطرهای فناوری اطلاعات و امنیت سایبری به‌مثابه ریسکهای راهبردی، تلاش برای ارائه عملکردی به‌واقع مستقل و بی‌طرفانه و تخصیص منابع و مهارتهای لازم برون و درون سازمانی برای کمک به تشخیص و مدیریت ریسکهای فناوری اطلاعات، از رویکرد اثربخش خود در مبحث مدیریت حسابرسی فناوری اطلاعات، اطمینان حاصل کنند.» بنابر تعریف، حسابرسان فناوری اطلاعات برای کمک به کاهش و کنترل حجم فزاینده ریسکهای فلج‌کننده سازمان در زمینه فناوری اطلاعات، با مدیریت اجرایی، هیئت‌مدیره و بخشهای فناوری اطلاعات، حقوقی، منابع انسانی و بسیاری از واحدهای دیگر سازمان، همکاری نزدیکی دارند.

یکی از نکته‌های مثبتی که نظرسنجی مشترک انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی و مؤسسه مشاوره پروتیوتیویتی آشکار می‌سازد، عبارت است از افزایش درخور توجه تعداد به‌روزرسانی ارزیابیهای ریسک حسابرسی فناوری اطلاعات در سازمانهای مختلف؛ گرچه شمار سازمانهایی که چنین ارزیابیهای مستمری را انجام

۷- داده‌های بزرگ و تحلیل داده‌ها،

۸- مدیریت پروژه و مدیریت تغییر،

۹- رعایت مقررات، و

۱۰- بودجه و کنترل هزینه‌ها.

کاهش رتبه رعایت مقررات و بودجه و کنترل هزینه‌ها در این فهرست نسبت به سال قبل، حاکی از تقدم چالشهای نوپدیدی است که برای پاسخ‌دهندگان مزبور از اولویت بیشتری برخوردارند.

دیگر نکته‌های تأمل‌برانگیز پژوهش سال جاری

• **دغدغه‌های درخور توجهی بابت یافتن منابع و مهارتهای واجد شرایط وجود دارند:** اینکه یافتن افراد مناسب دارای دانش و مهارت لازم برای برعهده گرفتن یک شغل معین هنوز هم مسئله اصلی است، نه تنها از سوی پاسخ‌دهندگان بلکه از جانب بسیاری دیگر نیز به‌عنوان یکی از چالش‌برانگیزترین مسائل مطرح شد.

• **بسیاری از مسیرهای ارائه گزارش حسابرسی فناوری اطلاعات، هنوز مسیر ایده‌آلی به‌شمار نمی‌آیند.** ارائه گزارش مدیر حسابرسی فناوری اطلاعات به مدیر ارشد حسابرسی (CAE) یا رده‌های معادل آن ایده‌آل است. با این حال، مسیر ارائه گزارش در بسیاری از سازمانها هنوز مسیر دیگری است و این پرسش را به‌وجود می‌آورد که آیا حسابرسی فناوری اطلاعات به‌عنوان یک کارکرد مستقل همچنان باید در «خط سوم دفاعی» قرار داشته باشد؟

• **ارزیابی ریسک حسابرسی فناوری اطلاعات یک الزام اجتناب‌ناپذیر است:** تعداد اندک شرکتهایی که از انجام هرگونه ارزیابی ریسک حسابرسی فناوری اطلاعات خودداری کرده‌اند، به‌هیچ‌عنوان اهمیت این مسئله را نفی نمی‌کند و با توجه به محیط پرمخاطره امنیت سایبری، چنین سازمانهایی در معرض ریسک بزرگی قرار دارند. دیگر سازمانها با ارزیابی این ریسکها به‌شکل مرتب‌تر، به بهروشه پای‌بندند.

بیش از ۲۰ کشور جهان به مشتریان خود خدمت‌رسانی و با شرکت‌های کوچکتر در حال رشد، شامل شرکت‌های در شرف تبدیل به شرکت‌های سهامی عام و نیز سازمان‌های دولتی، همکاری می‌کنند.

این مؤسسه که در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد، در فهرست سال ۲۰۱۵ فورچون، به‌عنوان یکی از ۱۰۰ محل کار برتر دنیا انتخاب شد. مالک کل این مؤسسه رابرت هف (Robert Half)، یکی از اعضای شاخص اس‌ان‌دی پی ۵۰۰ (S&P500) است.

درباره انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی

انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی با ارائه دانش نوآورانه در رده جهانی، تدوین استاندارد، شبکه‌سازی، اعتباردهی و توسعه شغلی، به افراد حرفه‌ای سراسر جهان کمک می‌کند تا در دنیای دیجیتالی در حال تکامل، سرمایه اعتماد باشند، با این محیط وفق پیدا کنند و این اعتماد را تضمین کنند. این انجمن که در سال ۱۹۶۹ تأسیس شد، یک انجمن بین‌المللی غیرانتفاعی متشکل از ۱۴۰ هزار عضو حرفه‌ای در ۱۸۰ کشور جهان است و همچنین ارائه‌کننده برنامه جامع امنیت سایبری و هدف‌های کنترلی فناوری اطلاعات دیگر فناوری‌های مرتبط و یک چارچوب تجاری برای راهبری فناوری در شرکت‌هاست.

پانوشتها:

- 1- Control Objectives for Information and Related Technologies (COBIT)
- 2- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)
- 3- International Organization for Standardization (ISO)
- 4- Information Technology Infrastructure Library (ITIL)
- 5- www.isaca.org/2015itauditsurvey and www.protiviti.com/ITauditsurvey

منبع:

Meadows R., **Top 10 Technology Challenges for IT Audit Professionals- New Study from ISACA and Protiviti**, www.isaca.org, 2015

می‌دهند، هنوز اندک است (حداکثر حدود ۱۶ درصد حتی در میان بزرگترین شرکتها).

پاسخ‌دهندگانی که در این نظرسنجی شرکت کردند به ترتیب کوییت^۱، کمیته پشتیبانی سازمان‌های عضو کمیسیون تردوی^۲، سازمان جهانی استاندارد^۳ و کتابخانه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات^۴ را پذیرفته‌شده‌ترین چارچوب‌های صنعتی در سطح جهان برشمردند که ارزیابی ریسک حسابرسی فناوری اطلاعات بر پایه آنها استوار است. البته، سازمانها ممکن است در عمل از ترکیبی از این چارچوبها برای تکمیل ارزیابی ریسک خود بهره بگیرند.

درباره گزارش دستاوردهای این نظرسنجی و منابع در دسترس

پنجمین نظرسنجی سالانه الگوگزینی حسابرسی فناوری اطلاعات دربرگیرنده مجموعه‌ای از پرسشهای گروه‌بندی شده در پنج رده به ترتیب زیر است:

- چالشهای برتر فناوری در عصر حاضر،
- رابطه حسابرسی فناوری اطلاعات با واحد حسابرسی داخلی،
- ارزیابی ریسک فناوری اطلاعات،
- برنامه حسابرسی، و
- تواناییها و مهارتهای کارکنان.

گزارش نهایی این نظرسنجی به همراه اطلاعات مصور و یک فیلم کوتاه، در مرکز اطلاع‌رسانی اینترنتی انجمن کنترل و حسابرسی سامانه‌های اطلاعاتی در دسترس است.^۵

درباره مؤسسه پروتیوتی

پروتیوتی یک مؤسسه بین‌المللی مشاوره است که به شرکتها در زمینه حل مشکلات مالی، فناوری، عملیاتی، راهبری شرکتی، ریسک و حسابرسی داخلی یاری می‌دهد و به بیش از ۶۰ درصد اعضای فورچون ۱۰۰۰ (Fortune 1000) و ۳۵ درصد اعضای فورچون گلوبال ۵۰۰ (Fortune Global 500)، خدمات ارائه کرده است. این مؤسسه و دیگر مؤسسه‌های مستقل زیرمجموعه آن، از راه شبکه‌ای در بیش از ۷۰ منطقه در